

Врз основа на член 2 став (12) од Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.161/19), директорот на Државниот испитен центар утврди

Правилник
за формата, содржината и елементите на Програмата за поддршка на приправникот и Извештајот за совладување на основните професионални компетенции и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

Член 1

Со овој правилник се утврдува формата, содржината и елементите на Програмата за поддршка на приправникот и Извештајот за совладување на основните професионални компетенции и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит.

Член 2

Образецот за Програмата за поддршка на наставникот-приправник е даден во Прилог 1 и е составен дел од овој правилник.

Образецот за Програмата за поддршка на стручниот соработник-приправник е даден во Прилог 2 и е составен дел од овој правилник.

Образецот на Извештајот за совладување на основните професионални компетенции на наставникот-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит е даден во Прилог 3 и е составен дел од овој правилник.

Образецот на Извештајот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит е даден во Прилог 4/1, 4/2, 4/3, 4/4, 4/5, 4/6 и е составен дел од овој правилник.

Член 3

Доколку приправникот го реализира приправничкиот стаж во повеќе училишта последователно, Извештајот за совладување на основните професионални компетенции и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит го пополнува менторот и директорот од училиштето во кое приправникот го завршува и реализира приправничкиот стаж, на предлог на наставничкиот совет.

Доколку приправникот го остварува приправнички стаж во повеќе училишта истовремено, Извештајот за совладување на основните професионални компетенции и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит го пополнува менторот и директорот од училиштето во кое приправникот реализира поголем број на наставни/работни часови, на предлог на наставничкиот совет.

Член 4

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на неговото донесување.

**Директор на Државен испитен центар,
Лидија Ѓошевска, с.р.**

Бр.01-170/2
10.3.2020 година.

Програма за поддршка на наставникот-приправник

УЧИЛИШТЕ _____ МЕСТО _____			
НАСТАВНИК - ПРИПРАВНИК _____			
по _____ (одделенска настава/наставен предмет/група предмети)			
СО НАСТАВНИК - МЕНТОР _____			
Период: од _____ до _____ година			
СОДРЖИНА/ПОДРАЧЈЕ	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ НА РЕАЛИЗАЦИЈА	РЕСУРСИ
Воведување во воспитно-образовната работа			
Планирање и подготовка/организација на наставата			
Водење на педагошка евиденција и документација			
Реализација на наставата			
Оценување на учениците			
Приспособување на наставата на потребите на учениците			
Создавање безбедна и стимулативна средина за учење			

Инклузија на ученици во воспитно-образовниот процес			
Комуникација и соработка со семејството и заедницата			
Професионален развој			

Програма за поддршка на стручниот соработник-приправник

УЧИЛИШТЕ _____ МЕСТО _____			
СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - ПРИПРАВНИК _____ _____ (образовен профил)			
СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР _____			
Период: од _____ до _____ година			
СОДРЖИНА/ПОДРАЧЈЕ	АКТИВНОСТИ	ВРЕМЕ НА РЕАЛИЗАЦИЈА	РЕСУРСИ
Запознавање со организацијата и програмата за работа на училиштето			
Запознавање со улогата на стручниот соработник, планирањето и документирањето на сопствената работа			
Работа со ученици			
Работа со наставници			
Работа со родители			
Соработка со заедницата			

Аналитичко - истражувачка работа			
Професионален развој			
Училишна структура, организација и клима			

Прилог 3

Извештај за совладување на основните професионални компетенции на наставникот-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

<p>УЧИЛИШТЕ _____ МЕСТО _____</p> <p>НАСТАВНИК - ПРИПРАВНИК _____</p> <p>по _____ (одделенска настава/наставен предмет/група предмети)</p> <p>СО НАСТАВНИК - МЕНТОР _____</p> <p>Период: од _____ до _____ година</p>

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените (со ✓) основни професионални компетенции.	
1. ЗНАЕЊЕ ЗА ВОСПИТНО-ОБРАЗОВНИОТ СИСТЕМ	
Користи и ги упатува учениците да користат современи сознанија од наставниот предмет	

Има задоволителни познавања од нормативната регулатива и програмските документи поврзани со потсистемот на образование во кој работи	
Педагошката евиденција и документација ја води уредно и во согласност со упатството за водење на истата како и законската регулатива	
2. ПЛАНИРАЊЕ И ПОДГОТОВКА НА НАСТАВАТА	
Изготвува планирање на наставата на различни нивоа (годишно, тематско/модуларно, дневно/наставен час)	
Планира цели/очекувани резултати што се достижни/ соодветни за учениците	
Наставните содржини ги организира во согласност со поставените цели и очекуваните резултати	
Планира стратегии, активности на поучување и учење и ресурси соодветни на целите/резултатите од учење	
Планира активности и содржини за постигнување на меѓупредметните цели	
Ги планира методите, постапките и инструментите за утврдување на претходните знаења на учениците и за следење на нивните постигнувања	
Прави рефлексија која содржи согледувања во однос на постигнатоста на планираните исходи, потешкотиите на кои се наишло и идеите за подобрување при наредното планирање	
3. РЕАЛИЗАЦИЈА НА НАСТАВАТА	
Ги запознава учениците со резултатите од учењето	
Содржините и активностите ги прилагодува на претходните знаења и искуства на учениците	
На сите ученици им дава јасни упатства за работа	
Има подготвено материјали за работа и нагледни средства и истите ги применува	
Јасно, разбирливо и без материјални грешки ги пренесува клучните информации	

Сите ученици ги вклучува во реализација на активностите	
Применува современи и различни приоди, форми и методи (истражувачки, проектни активности, работа во група, во парови и слично) во поучувањето.	
Користи и ги упатува учениците да користат различни извори и современи сознанија од наставниот предмет	
Користи и поттикнува кај учениците користење на стандарден литературен јазик и модели за пишување и изразување	
Поттикнува и прифаќа различни начини за решавање проблеми и презентирање на содржини	
Им помага на учениците да прават синтеза на знаењата и да ја согледаат практичната примена на истите	
4. ОЦЕНУВАЊЕ НА УЧЕНИЦИТЕ	
Користи различни методи на формативно и сумативно оценување на учениците	
При сумативното и формативното оценување поаѓа од целите на наставниот предмет, резултатите од учењето и стандардите за оценување	
Дава позитивна и конструктивна повратна информација и развива кај учениците чувство дека можат да напредуваат	
Сумативните оценки ги формира врз основа на објективни, релеванти и валидни показатели	
Ги упатува учениците да прават рефлексивна работа на сопствената работа и постигнувања	
Редовно го евидентира и документира напредувањето на учениците и врз основа на тоа ги информира учениците и родителот/ старателот ¹	
5. ПОЗНАВАЊЕ НА УЧЕНИЦИТЕ И ИЗЛЕГУВАЊЕ ВО ПРЕСПЕТ НА НИВНИТЕ ПОТРЕБИ	

¹ Во натамошниот текст: родителот

Има податоци за сите ученици, ги забележува промените и доверливо ги чува податоците за учениците и родителите	
Права индивидуализација и диференцијација во поучувањето базирана врз потребите на учениците	
Организира и реализира додатна и дополнителна настава	
Ги идентификува интересите на учениците и соодветно ги вклучува во воннаставни активности	
6. СОЗДАВАЊЕ БЕЗБЕДНА И СТИМУЛАТИВНА СРЕДИНА ЗА УЧЕЊЕ	
Го приспособува просторот во училницата да одговара на возраста на учениците и активностите за учење	
Обезбедува стимулативни и разновидни извори и материјали за работа и за учење што се лесно достапни за користење	
Заедно со учениците донесува правила за однесување, правила за безбедна употреба на материјалите и средствата за работа и инсистира на нивно почитување	
Во училишниот простор изложува трудови од учениците	
Обезбедува работна атмосфера и клима на меѓусебно прифаќање и почитување	
Создава услови за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество на учениците	
7. ИНКЛУЗИЈА НА УЧЕНИЦИ	
Изработува индивидуални образовни планови во рамките на инклузивниот тим за ученик	
Го следи и проценува постигањето и развојот на ученикот согласно индивидуалните цели	
Води грижа за индивидуалните потреби на учениците со посебни образовни потреби (прилагодува материјали, услови и активности)	
Вклучен е во инклузивните активности ² во училиштето	
8. СОРАБОТКА СО СЕМЕЈСТВОТО И ЗАЕДНИЦАТА	
Реализира индивидуални и групни средби со родители	

² Активности кои се однесуваат на пристап, учество и постигнување на сите ученици во училиштето.

Отворен е за различни начини на комуникација со родители и истата е базирана на почит, доверба и соработка	
Вклучува родители или лица/ институции од заедницата во наставните и воннаставните активности	
9. ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој	
Учествува во различни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето	
Подготвува акциски истражувања/ студии на случај за подобрување на професионалната практика	
Учествува во работата на стручните активи, соработува и споделува искуства и материјали со колегите	
Одржува и посетува отворени часови	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	

Архивски бр. _____

Датум _____

**Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на наставникот-приправник**

Наставникот приправник _____

има стекнато _____ од наведените 50 основни професионални
компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на
тема:

Наставник-ментор

(име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

**Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за
наставникот-приправник или за продолжување на приправничкиот стаж**

Наставничкиот совет на училиштето _____

_____ на состанокот одржан на ден _____ година, го разгледа

Извештајот на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на наставникот-приправник _____ и неговата

подготвеност за полагање на стручниот

(име и презиме)

испит и врз изнесеното во него утврди дека наставникот-
приправник _____

(совладал/не совладал)
најмалку 40 компетенции (вклучително од сите подрачја), и дава предлог дека
наставникот-приправник _____ приправничкиот стаж
(го заврши/не го заврши)

и _____
(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање и му се продолжува
приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

(име и презиме и потпис)

Прилог 4/1

**Извештај за совладување на основните професионални компетенции на
стручниот соработник педагог-приправник и неговата подготвеност за полагање
на стручниот испит**

УЧИЛИШТЕ _____	МЕСТО _____
СТРУЧЕН СОРАБОТНИК ПЕДАГОГ - ПРИПРАВНИК _____	
СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР _____	
Период: од _____ до _____ година	

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените
(со ✓) основни професионални компетенции.

1. РАБОТА СО УЧЕНИЦИ	
Користи различни методи, инструменти и пристапи за проценка на учениците при вклучувањето и во текот на образовниот процес	

Ги познава и идентификува факторите кои може да доведат до неуспех кај учениците или несоодветно однесување и дава помош и поддршка преку превенција, информирање и советување на учениците	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна работа со ученици за прашања поврзани со учењето	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна работа со ученици за прашања поврзани со физичкото и менталното здравје и со однесувањето	
Учествува во идентификувањето на учениците со посебни образовни потреби, во изготвувањето на индивидуалниот образовен план и им дава индивидуална поддршка кога е потребно	
Реализира активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество на учениците во животот на училиштето	
Учествува во идентификување на интересите на учениците за учество во воннаставни активности, а по потреба и во реализација на воннаставни активности	
Ги испитува интересите на учениците и ги информира и советува за избор на понатамошно образование и/или професија.	
Комуницира со учениците на начин кој обезбедува поддршка и доверба	
Поттикнува и развива самодоверба и самопочитување кај учениците	
Осмислува и реализира педагошки работилници	
Идентификува и соодветно реагира на кризни состојби кај ученици	
2. РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ	
Дава поддршка на наставниците при планирањето на наставата	
Дава поддршка на наставниците за водење на педагошка евиденција и документација	
Реализира активности (работилници, презентации, примери на добра практика, индивидуални консултации со наставници) за создавање стимулативна средина за учење	
Дава поддршка на наставниците за реализација на наставните и воннаставните активности	
Помага на наставниците да ги идентификуваат посебните потреби и специфичните потреби на учениците и дава поддршка за работа со конкретни ученици	

Помага на наставниците да ги идентификуваат надарените и талентирани ученици и да осмислат начини за поттикнување на нивните посебни способности	
Објаснува и демонстрира начини на кои може да им се помогне на учениците за користење различни приоди во учењето	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со учениците	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со родителите на учениците	
3. РАБОТА СО РОДИТЕЛИ	
Реализира индивидуални и групни советувања и консултации за поддршка на родителите	
Ги идентификува потребите на родителите за едукација, организира и реализира едукативни средби и работилници со нив	
Им помага на родителите да препознаат како кризната ситуација во семејството е поврзана со учењето и развојот на учениците	
Ги информира родителите за помошта која можат да ја добијат во и надвор од училиштето	
Информациите ги споделува на соодветен начин во зависност од ситуацијата и личноста на родителот	
Поттикнува и организира вклучување на родителите во различни сегменти на работата на училиштето	
4. СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА	
Учествува во планирање, реализирање и следење на разни видови активности меѓу училиштето и заедницата	
Учествува во информирањето на заедницата за потребите и постигањата на училиштето и во промовирање на работата на училиштето	
Знае во кои институции може да се консултира и побара помош при работата со одредена група ученици, наставници, родители и за сопствената работа и ги зема предвид предвид нивните препораки	
5. АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	
Спроведува истражувања за прашања актуелни за училиштето со цел подобрување на учењето и поучувањето и ги споделува/презентира добиените информации	
Спроведува акциски истражувања и студии на случај за ефективноста на сопствената стручна работа	
6. ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА	
Го планира сопствениот професионален развој врз основа на самопроценка на компетенциите	
Учествува во разни форми на стручно усовршување во и надвор од	

училиштето	
Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со наставниците	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој	
Соработува и споделува искуства и материјали со стручни соработници во училиштето и во други училишта	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	
7. УЧИЛИШНА ОРГАНИЗАЦИЈА, СТРУКТУРА И КЛИМА	
Учествува во процесот на самоевалуација, изготвување на Развојна програма, Годишна програма за работа на училиштето и ја планира сопствената работа	
Активно учествува во работата на стручните органи и тела во училиштето	
Го следи процесот на изведување настава, начинот на водење на педагошката евиденција и документација, ги анализира сознанијата и предлага мерки релевантни за целото училиште	
Води евиденција за работата со учениците и родителите, а со податоците и инструментите постапува доверливо и согласно етичкиот кодекс на професијата	
Иницира и реализира активности за промоција на постигањата на вработените и учениците, взаемно почитување и соработка	
Работи на идентификација, превенција и интервенција во случаи на насилство, дискриминација и нерамноправност, како и можни закани по безбедноста на учениците	
Планира и организира активности за целосен опфат на училишните обврзници, инклузија, за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и за демократско учество на учениците	

Архивски бр. _____

Датум _____

**Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на стручниот соработник педагог-приправник**

Стручниот соработник педагог-приправник _____

има стекнато _____ од наведените 45 основни професионални
компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на
тема:

Стручен соработник-ментор

(име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

**Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за
стручниот соработник педагог-приправник или за продолжување на
приправничкиот стаж**

Наставничкиот совет на училиштето _____

_____ на состанокот одржан на ден _____ година, го разгледа Извештајот
на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот
соработник педагог -приправник _____ и

неговата подготвеност за полагање

(име и презиме)

на стручниот испит и врз изнесеното во него утврди дека стручниот соработник педагог –приправник _____ најмалку 36 компетенции (вклучително од сите

(совладал/не совладал)

подрачја), и и дава предлог дека стручниот соработник педагог-приправник _____ (го заврши/не го заврши)

приправничкиот стаж и _____

(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање и му се подолжува приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

_____ (име и презиме и потпис)

Прилог 4/2

Извештај за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник психолог-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

УЧИЛИШТЕ

_____ МЕСТО _____

СТРУЧЕН СОРАБОТНИК ПСИХОЛОГ - ПРИПРАВНИК

СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР

Период: од _____ до _____ година

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените (со ✓) основни професионални компетенции

РАБОТА СО УЧЕНИЦИ

Користи различни методи, инструменти и пристапи за проценка на учениците при вклучувањето и во текот на образовниот процес	
Ги познава и идентификува факторите кои може да доведат до неуспех кај учениците или несоодветно однесување и дава помош и поддршка преку превенција, информирање и советување на учениците	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна работа со ученици за прашања поврзани со учењето	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна работа со ученици за прашања поврзани со физичкото и менталното здравје и со однесувањето	
Учествува во идентификувањето на учениците со посебни образовни потреби, во изготвувањето на индивидуалниот образовен план и им дава индивидуална поддршка кога е потребно	
Планира, организира и реализира превентивни и интервентни активности за подобрување на личниот раст и развој на учениците (советодавна работа, работилници, разговори, информирање, упатување и слично)	
Реализира активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество на учениците во животот на училиштето	
Ги проценува информирањето, интересите и способностите на учениците и ги информира и советува за правилен избор на понатамошно образование и/или професија	
Комуницира со учениците на начин кој обезбедува поддршка и доверба	
Поттикнува и развива самоверба и самопочитување кај учениците	
Планира, организира и реализира работилници за развој на психосоцијални вештини.	
Идентификува и соодветно реагира на кризни состојби кај ученици	
РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ	
Дава поддршка на наставниците при планирањето на наставата.	
Реализира активности (работилници, презентации, примери на добра практика, индивидуални консултации со наставници) за создавање стимулативна средина за учење	
Помага на наставниците да ги идентификуваат посебните потреби и специфичните потреби на учениците и дава поддршка за работа со конкретни ученици	

Помага на наставниците да ги идентификуваат надарените и талентирани ученици и да осмислат начини за поттикнување на нивните посебните способности	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со учениците	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со родителите на учениците	
Дава насоки на наставниците за изработување и користење инструменти за оценување на учениците	
Објаснува и демонстрира начини на кои може да им се помогне на учениците за користење различни приоди во учењето	
Ја следи наставата и за различни аспекти кои се набљудувани им дава повратна информација на наставниците	
РАБОТА СО РОДИТЕЛИ	
Реализира индивидуални и групни советувања и консултации за поддршка на родителите	
Ги идентификува потребите на родителите за едукација, организира и реализира едукативни средби и работилници со родители	
Им помага на родителите да препознаат како кризната ситуација во семејството е поврзана со учењето и развојот на учениците и како да му помогнат на своето дете	
Ги информира родителите за помошта која можат да ја добијат во и надвор од училиштето	
Информациите ги споделува на соодветен начин во зависност од ситуацијата и личноста на родителот	
Реализира индивидуални консултации со родителите за поддршка на децата со посебни образовни потреби	
СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА	
Учествува во планирање, реализирање и следење на разни видови активности меѓу училиштето и заедницата	
Учествува во информирањето на заедницата за потребите и постигањата на училиштето и во промовирање на работата на училиштето	
Знае во кои институции може да се консултира и побара помош при работата со одредена група ученици, наставници, родители и за сопствената работа и ги зема предвид предвид нивните препораки	
АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	
Спроведува истражувања за прашања актуелни за училиштето и ги споделува/презентира добиените информации	
Спроведува акциски истражувања и студии на случај за ефективност на	

сопствената стручна работа	
ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА	
Го планира сопствениот професионален развој врз основа на самопроценка на компетенциите	
Учествува во разни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето	
Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со наставниците	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој.	
Соработува и споделува искуства и материјали со стручни соработници во училиштето и во други училишта	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	
УЧИЛИШНА ОРГАНИЗАЦИЈА, СТРУКТУРА И КЛИМА	
Учествува во процесот на самоевалуација, изготвување на Развојна програма, Годишна програма за работа на училиштето и ја планира сопствената работа	
Активно учествува во работата на стручните органи и тела во училиштето	
Води евиденција за работата со учениците и родителите, а со податоците и инструментите постапува доверливо и согласно етичкиот кодекс на професијата	
Иницира и реализира активности за промоција на постигањата на вработените и учениците, взаемно почитување и соработка	
Работи на идентификација, превенција и интервенција во случаи на насилство, дискриминација и нерамноправност, како и можни закани по безбедноста на учениците	
Планира и организира активности за целосен опфат на училишните обврзници, инклузија, за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и за демократско учество на учениците	
Учествува во развивањето на превентивни програми за сите ученици, особено за оние од ранливите групи	

Архивски бр. _____

Датум _____

**Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на стручниот соработник психолог-приправник**

Стручниот соработник психолог-приправник _____

има стекнато _____ од наведените 45 основни професионални
компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на
тема:

Стручен соработник-ментор

(име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

**Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за
стручниот соработник психолог-приправник или за продолжување на
приправничкиот стаж**

Наставничкиот совет на училиштето _____
_____ на состанокот оддржан на ден _____ година, го разгледа Извештајот
на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот
соработник психолог-приправник _____ и
неговата подготвеност за полагање на

(име и презиме)

стручниот испит и врз изнесеното во него утврди дека стручниот соработник психолог-приправник _____ најмалку 36 компетенции (вклучително од сите

(совладал/не совладал)

подрачја), и дава предлог дека стручниот соработник психолог-приправник _____

(го заврши/не го заврши)

приправничкиот стаж и _____

(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање и му се подолжува приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

(име и презиме и потпис)

Прилог 4/3

Извештај за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник социолог-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

УЧИЛИШТЕ

МЕСТО _____

СТРУЧЕН СОРАБОТНИК СОЦИОЛОГ - ПРИПРАВНИК

СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР

Период: од _____ до _____ година

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените (со ✓) основни професионални компетенции

РАБОТА СО УЧЕНИЦИ	
Користи различни методи, инструменти и пристапи за проценка на учениците при вклучувањето и во текот на образовниот процес	
Ги познава и идентификува факторите кои може да доведат до неуспех кај учениците и дава помош и поддршка преку превенција, информирање советување на учениците	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна работа со ученици за прашања поврзани со социјализацијата и со однесувањето	
Ги идентификува причините, прибира податоци, превенира и интервенира во случаи кога учениците имаат потешкотии во однесувањето	
Учествува во идентификувањето на учениците со посебни потреби и им дава индивидуална поддршка кога е потребно	
Планира, организира и реализира превентивни и интервентни активности за подобрување на адаптацијата на учениците и за разни теми поврзани со физичкото и менталното здравје (советодавна работа, работилници, разговори, информирање, упатување и слично)	
Реализира активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество на учениците во животот на училиштето	
Реализира воннаставни активности за поддршка на социјалниот развој на учениците	
Ги проценува информираноста, интересите, семејните и околности и можности на учениците и ги информира и советува за правилен избор на понатамошно образование и/или професија	
Комуницира со учениците на начин кој обезбедува поддршка и доверба	
Поттикнува и развива самоверба, самопочитување и взаемно почитување кај учениците	
Идентификува и соодветно реагира на кризни состојби кај ученици	
РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ	
Реализира активности (работилници, презентации, примери на добра практика, индивидуални консултации со наставници) за создавање стимулативна средина и клима за учениците во училиштето	
Дава поддршка на наставниците за разни аспекти од наставните и воннаставните активности	
Дава поддршка на наставници за работа со конкретни ученици во зависност од видот и специфичните потреби.	
Дава поддршка за подготовка и работа со паралелката во која има	

ученици од ранливи категории	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со учениците	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со родителите на учениците	
РАБОТА СО РОДИТЕЛИ	
Реализира индивидуални и групни советувања и консултации за поддршка на родителите	
Ги идентификува потребите на родителите за едукација, организира и реализира едукативни средби и работилници со родители	
Ги следи и евидентира состојбите во семејствата на учениците што се ризични (неповолни) за нивниот развој, им помага да се справат со социопатолошки појави и неповолни влијанија на средината	
Ги информира родителите за помошта која можат да ја добијат во и надвор од училиштето	
Информациите ги споделува на соодветен начин во зависност од ситуацијата и личноста на родителот	
Поттикнува и организира вклучување на родителите во различни сегменти на работата на училиштето	
СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА	
Учествува во планирање, реализирање и следење на разни видови активности меѓу училиштето и заедницата	
Учествува во информирањето на заедницата за потребите и постигањата на училиштето и во промовирање на работата на училиштето	
Учествува во планирање, реализирање и следење на активности кои промовираат интеркултурно образование	
Знае во кои институции може да се консултира и побара помош при работата со одредена група ученици, наставници, родители и за сопствената работа и ги зема предвид предвид нивните препораки	
АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	
Спроведува истражувања за прашања актуелни за училиштето и ги споделува/презентира добиените информации	
Спроведува акциски истражувања и студии на случај за ефикасноста на сопствената стручна работа	
ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА	
Го планира сопствениот професионален развој врз основа на самопроценка на компетенциите	
Учествува во разни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето	
Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со	

наставниците	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој	
Соработува и споделува искуства и материјали со стручни соработници во училиштето и во други училишта	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	
УЧИЛИШНА ОРГАНИЗАЦИЈА, СТРУКТУРА И КЛИМА	
Учествува во процесот на самоевалуација, изготвување на Развојна програма, Годишна програма за работа на училиштето и ја планира сопствената работа	
Активно учествува во работата на стручните органи и тела во училиштето	
Води евиденција за работата со учениците и родителите, а со податоците и инструментите постапува доверливо и согласно етичкиот кодекс на професијата	
Иницира и реализира активности за промоција на постигањата на вработените и учениците, взаемно почитување и соработка	
Работи на идентификација, превенција и интервенција во случаи на насилство, дискриминација и нерамноправност, како и можни закани по безбедноста на учениците	
Организира активности за меѓуврсничка соработка, за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и за демократско учество на учениците	
Планира и организира активности за целосен опфат и инклузија на училишните обврзници	
Помага во организација и реализација на воннаставни и вонучилишни активности	
Учествува во развивањето на превентивни програми за сите ученици, особено за оние од ранливите групи	

Архивски бр. _____

Датум _____

**Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на стручниот соработник социолог-приправник**

Стручниот соработник социолог -приправник _____

има стекнато _____ од наведените 45 основни професионални
компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на
тема:

Стручен соработник-ментор

(име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

**Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за
стручниот соработник социолог-приправник или за продолжување на
приправничкиот стаж**

Наставничкиот совет на училиштето _____
_____ на состанокот оддржан на ден _____ година, го разгледа Извештајот
на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот
соработник социолог-приправник _____ и
неговата подготвеност за полагање на

(име и презиме)

стручниот испит и врз изнесеното во него утврди дека стручниот соработник социолог-приправник _____ најмалку 36 компетенции (вклучително од сите подрачја), и

(совладал/не совладал)

дава предлог дека стручниот соработник социолог-приправник _____

(го заврши/не го заврши)

приправничкиот стаж и _____

(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање и му се подолжува приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

_____ (име и презиме и потпис)

Прилог 4/4

Извештај за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

УЧИЛИШТЕ

_____ МЕСТО _____

СТРУЧЕН СОРАБОТНИК СПЕЦИЈАЛЕН ЕДУКАТОР И РЕХАБИЛИТАТОР - ПРИПРАВНИК

СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР

Период: од _____ до _____ година

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените

(со ✓) основни професионални компетенции.	
РАБОТА СО УЧЕНИЦИ	
Користи различни методи, инструменти и пристапи за проценка на учениците при вклучувањето и во текот на образовниот процес	
Ги познава и идентификува факторите кои може да доведат до неуспех кај учениците и дава помош и поддршка преку превенција, информирање и советување на учениците	
Ја координира работата и учествува во изработка на индивидуалниот образовен план за учениците	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна работа со ученици за прифаќање и почитување на различности	
Им дава непосредна помош во учењето на учениците со посебни образовни потреби	
Реализира индивидуална поддршка за развој на функционалностите на учениците со посебни образовни потреби	
Поддршката која ја дава на учениците со посебни образовни потреби ја базира на сознанија од следењето на напредокот на учениците	
Ја планира и користи асистивната технологија во работата со учениците и ја вклучува во ИОП	
Ги синтетизира и интерпретира добиените податоци од сите членови на инклузивниот тим за ученик и релевантните институции кои нудат сервиси и поддршка	
Врши советување со учениците со посебни образовни потреби за правилен избор на понатамошното образование или професија	
Ги идентификува специфичните желби и интереси на учениците со посебни образовни потреби за учество во воннаставни и вонучилишни активности и го овозможува нивното вклучување во истите	
Комуницира со учениците на начин кој обезбедува поддршка и доверба	
Идентификува и соодветно реагира на кризни состојби кај ученици	
РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ	
Помага на наставниците да ги идентификуваат учениците со посебни образовни потреби и стратегиите за работа со нив.	
Дава поддршка на наставниците при изготвувањето на индивидуален образовен план за ученик.	
Реализира активности (работилници, презентации, примери на добра практика, индивидуални консултации со наставници) за создавање инклузивна и стимулативна средина за учење	
Дава поддршка на наставниците при изборот на методи, техники и	

ресурси соодветни на видот на посебни образовни потреби на ученикот, поставените цели во ИОП и стилот на учење на ученикот	
Дава насоки за неопходни модификации и адаптации во наставата, со цел ученикот максимално да учествува и постигнува	
Дава стручна помош на наставниците при изборот на начините на следење на постигнувањата на учениците со посебни образовни потреби	
Дава насоки за документирање на постигањата на учениците со посебни потреби	
РАБОТА СО РОДИТЕЛИ	
Реализира индивидуални консултации и советувања со родителите на деца со посебни образовни потреби	
Ги идентификува потребите на родителите за едукација, организира и реализира едукативни средби и работилници со родители	
Им помага на родителите да препознаат како кризната ситуација во семејството е поврзана со учењето и развојот на учениците	
Ги информира родителите на учениците со посебни образовни потреби за помошта која можат да ја добијат во и надвор од училиштето и ги упатува до релевантните институции за помош	
Им помага на родителите на учениците со посебни образовни потреби да ја разберат состојбата на нивните деца и да им ја дадат потребната помош и поддршка.	
Информациите ги споделува на соодветен начин во зависност од ситуацијата и личноста на родителот	
Ги информира родителите на учениците со посебни образовни потреби за видот на поддршка која нивното дете ја добива во училиштето и за напредокот кој го постигнува	
СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА	
Учествува во планирање, реализирање и следење на разни видови активности меѓу училиштето и заедницата	
Учествува во информирањето на заедницата за потребите и постигањата на училиштето и во промовирање на работата на училиштето	
Знае во кои институции може да се консултира и побара помош при работата со одредена група ученици, наставници, родители и за сопствената работа и ги зема предвид предвид нивните препораки	
АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	
Спроведува истражувања за прашања актуелни за училиштето и ги споделува/презентира добиените информации	
Спроведува акциски истражувања и студии на случај за ефикасноста на сопствената стручна работа	

ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА	
Го планира сопствениот професионален развој врз основа на самопроценка на компетенциите	
Учествува во разни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето	
Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со наставниците	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој	
Соработува и споделува искуства и материјали со стручни соработници во училиштето и во други училишта	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	
УЧИЛИШНА ОРГАНИЗАЦИЈА, СТРУКТУРА И КЛИМА	
Учествува во процесот на самоевалуација, изготвување на Развојна програма, Годишна програма за работа на училиштето и ја планира сопствената работа	
Активно учествува во работата на стручните органи и тела во училиштето	
Го следи процесот на изведување настава и начинот на водење на педагошката евиденција и документација од аспект на инклузивното образование, ги анализира сознанијата и предлага мерки релевантни за целото училиште	
Води евиденција за работата со учениците и родителите, а со податоците и инструментите постапува доверливо и согласно етичкиот кодекс на професијата	
Иницира и реализира активности за промоција на постигањата на вработените и учениците, со акцент на учениците со посебни образовни потреби, взаемно почитување и соработка	
Работи на идентификација, превенција и интервенција во случаи на насилство, дискриминација и нерамноправност, како и можни закани по безбедноста на учениците	
Планира, организира и реализира активности за целосен опфат на училишните обврзници, инклузија, за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и за демократско учество на учениците	

Архивски бр. _____

Датум _____

Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник

Стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник _____

има стекнато _____ од наведените 45 основни професионални компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на тема:

Стручен соработник-ментор

(име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник или за продолжување на приправничкиот стаж

Наставничкиот совет на училиштето _____
_____ на состанокот одржан на ден _____ година, го разгледа Извештајот на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник _____

(име и презиме)

и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит и врз изнесеното во него утврди дека стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник _____

(совладал/не совладал)

најмалку 36 компетенции (вклучително од сите подрачја), и дава предлог дека стручниот соработник специјален едукатор и рехабилитатор-приправник _____

(го заврши/не го заврши)

приправничкиот стаж и _____

(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање и му се подолжува приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

_____ (име и презиме и потпис)

Прилог 4/5

Извештај за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник социјален работник-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

УЧИЛИШТЕ _____	МЕСТО _____
СТРУЧЕН СОРАБОТНИК СОЦИЈАЛЕН РАБОТНИК - ПРИПРАВНИК _____	
СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР _____	
Период: од _____ до _____ година	

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените (со ✓) основни професионални компетенции

РАБОТА СО УЧЕНИЦИ	
Користи различни методи, инструменти и пристапи за проценка на учениците при вклучувањето и во текот на образовниот процес	
Ги познава и идентификува факторите кои може да доведат до неуспех	

кај учениците или несоодветно однесување и дава помош и поддршка преку превенција, информирање советување на учениците	
Прибира податоци за личниот и социјалниот развој на учениците, условите во коишто живеат (преку набљудување, интервјуирање, анкетирање, фокус групи) и ги идентификува социјално ранливите ученици	
Организира и реализира различни видови индивидуална и групна социјална работа со ученици во социјален ризик	
Учествува во изготвување на индивидуалниот образовен план за ученици со посебни образовни потреби кои се во социјален ризик	
Помага на учениците да се справат со кризни ситуации (болест, смрт, развод, семејно насилство и слично)	
Реализира работилници и други активности со ученици за превенција на различни теми поврзани со физичкото и менталното здравје (на пр., зависност, диети, справување со стрес, справување со насилство, асоцијално однесување, справување со дискриминација, несакана бременост и сл.)	
Планира, организира и реализира превентивни и интервентни активности за подобрување на адаптацијата на учениците од социјално ранливите групи (советодавна работа, работилници, разговори, информирање, упатување и слично)	
Ги проценува информираноста, интересите, семејните и околности и можности на учениците и ги информира и советува за правилен избор на понатамошно образование и/или професија	
Комуницира со учениците на начин кој обезбедува поддршка и доверба	
Поттикнува и развива самодоверба, самопочитување и взаемно почитување кај учениците	
Идентификува и соодветно реагира на кризни состојби кај ученици	
РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ	
Реализира активности (работилници, презентации, примери на добра практика, индивидуални консултации со наставници) за создавање стимулативна средина и клима за учениците во училиштето	
Дава поддршка на наставниците за разни аспекти од наставните и воннаставните активности	
Дава поддршка на наставници за работа со поединечни ученици од ранливи категории и со паралелката во која учат тие ученици	
Спроведува советодавна и консултативна работа со наставниците за поефикасна работа со ученици во социјален ризик и ги вклучува во	

реализација на програми за социјална превенција	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со учениците од социјално ранливи групи	
Дава насоки, информации, совети и стручна помош на наставниците за градење успешни релации со родителите на учениците од семејства во социјален ризик	
РАБОТА СО РОДИТЕЛИ	
Реализира индивидуални и групни советувања и консултации за поддршка на родителите на ученици од семејства со социјален ризик	
Ги идентификува потребите на родителите за едукација, организира и реализира едукативни средби и работилници со родители првенствено за препознавање / надминување на социјалните ризици и нивното влијание врз развојот и учењето на децата	
Ги следи и евидентира состојбите во семејствата на учениците што се ризични (неповолни) за нивниот развој, им помага да се справат со социопатолошки појави и неповолни влијанија на средината	
Ги информира родителите и им помага во остварување на социјалните права и бенефиции од системот на социјална заштита	
Информациите ги споделува на соодветен начин во зависност од ситуацијата и личноста на родителот	
Ги вклучува родителите во превентивните програми	
Поттикнува и организира вклучување на родителите од семејства во социјален ризик во различни сегменти на работата на училиштето	
СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА	
Учествува во планирање, реализирање и следење на разни видови активности меѓу училиштето и заедницата за поддршка на ученици во социјален ризик	
Учествува во информирањето на заедницата за потребите и постигањата на училиштето и во промовирање на работата на училиштето	
Соработува со центарот за социјална работа и со социјални институции за згрижување на деца во социјален ризик	
Соработува со локалната самоуправа за обезбедување помош и поддршка за социјално ранливи групи ученици и реализација на училишните програми за поддршка	
Соработува со невладини организации кои реализираат социјални и превентивни програми.	
АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	
Спроведува истражувања за прашања актуелни за училиштето и ги споделува/презентира добиените информации	
Спроведува акциски истражувања и студии на случај за ефективноста на сопствената стручна работа	

ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА	
Го планира сопствениот професионален развој врз основа на самопроценка на компетенциите	
Учествува во разни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето	
Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со наставниците	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој	
Соработува и споделува искуства и материјали со стручни соработници во училиштето и во други училишта	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	
УЧИЛИШНА ОРГАНИЗАЦИЈА, СТРУКТУРА И КЛИМА	
Учествува во процесот на самоевалуација, изготвување на Развојна програма, Годишна програма за работа на училиштето и ја планира сопствената работа	
Активно учествува во работата на стручните органи и тела во училиштето	
Води евиденција за работата со учениците и родителите, а со податоците и инструментите постапува доверливо и согласно етичкиот кодекс на професијата	
Иницира и реализира активности за промоција на постигањата на вработените и учениците, взаемно почитување и соработка	
Планира и организира активности за целосен опфат на училишните обврзници, инклузија, за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и за демократско учество на учениците.	
Организира хуманитарни акции за помош на ученици од социјално ранливи категории	
Помага во организација и реализација на воннаставни и вонучилишни активности	

Архивски бр. _____

Датум _____

**Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на стручниот соработник социјален работник-приправник**

Стручниот соработник социјален работник-приправник _____

има стекнато _____ од наведените 45 основни професионални
компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на
тема:

Стручен соработник-ментор

(Име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

**Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за
стручниот соработник социјален работник-приправник или за продолжување на
приправничкиот стаж**

Наставничкиот совет на училиштето _____
_____ на состанокот одржан на ден _____ година, го разгледа Извештајот
на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот
соработник социјален работник-приправник _____
и неговата подготвеност

(име и презиме)

за полагање на стручниот испит и врз изнесеното во него утврди дека стручниот соработник социјален работник-приправник _____ најмалку 36 компетенции (вклучително

(совладал/не совладал)

од сите подрачја), и дава предлог дека стручниот соработник социјален работник-приправник

_____ приправничкиот стаж и _____

(го заврши/не го заврши)

(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање и му се подолжува приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

(име и презиме и потпис)

Извештај за совладување на основните професионални компетенции на стручниот соработник библиотекар-приправник и неговата подготвеност за полагање на стручниот испит

УЧИЛИШТЕ _____ МЕСТО _____
СТРУЧЕН СОРАБОТНИК БИБЛИОТЕКАР - ПРИПРАВНИК _____
СО СТРУЧЕН СОРАБОТНИК - МЕНТОР _____
Период: од _____ до _____ година

До крајот на приправничкиот стаж приправникот ги има стекнато подолу означените (со ✓) основни професионални компетенции	
РАБОТА СО УЧЕНИЦИ	
Препорачува соодветна литература за поддршка на учењето на наставните содржини или слободна литература	
Користи различни пристапи во работата со учениците и спроведува активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество на учениците	
Им помага на учениците да развијат вештини на читање и самостојно учење.	
Индивидуално и/или групно ги поучува учениците како да користат различни ресурси за истражување	
Организира и реализира книжевни креативни работилници	
Ги упатува учениците критички и аналитички да читаат и вреднуваат различни содржини и извори на информации	
Учествува во организирање и реализирање на воннаставни активности за читање и пишување (натпревари, читачки клубови, средби со писатели, литературни читања, драмски секции, клубови на млади писатели)	
Користи различни приоди за мотивирање и развој на интересите за читање	

Ги оспособува учениците како и каде да ги најдат информациите што им требаат	
Ги информира учениците за правилата на однесување во библиотеката и инсистира на нивно почитување	
Организира и реализира посети на издавачки куќи, саеми на книга, библиотеки и други институции со создавањето и промоцијата на литература	
РАБОТА СО НАСТАВНИЦИ	
Ги поврзува расположливите ресурси во библиотеката со наставните и воннаставните програми и им помага на наставниците да направат соодветен избор на материјали за учење	
Им помага на наставниците да користат различни извори на знаења (мултимедијални содржини, книги и сл.)	
Им помага на наставниците во наставата да ги развиваат вештините за користење различни видови информации	
Ги информира наставниците за новите наслови релевантни за воспитно-образовната работа	
Предлага обезбедување соодветни ресурси за сите ученици вклучувајќи ги и учениците со посебни образовни потреби	
Врши избор и набавка на нови изданија за библиотеката во соработка со наставниците	
Ги објаснува или демонстрира начините на кои може да им се помогне на учениците во користењето на книгата и различни мултимедијални материјали/извори во учењето и совладувањето на наставниот материјал.	
РАБОТА СО РОДИТЕЛИ	
Индивидуално и групно ги советува родителите да направат соодветен избор на литература и материјали за учење	
Ги едуцира родителите како да ги поддржуваат интересите и вештините за читање кај нивните деца	
Ги вклучува родителите во збогатување на фондот на библиотеката со книги и едукативни материјали, вклучувајќи и едукативни игри	
Ги вклучува родителите во реализирањето на активностите на библиотеката (литературни читања, претставување книги, работилници со учениците и сл.)	
Им позајмува книги и други материјали на родителите.	
Ја приспособува комуникацијата во зависност од ситуацијата и родителот.	
СОРАБОТКА СО ЗАЕДНИЦАТА	
Учествува во планирање, реализирање и следење на разни видови	

активности меѓу училиштето и заедницата	
Учествува во информирањето на заедницата за потребите и постигањата на училиштето и во промовирање на работата на училиштето	
При работата со одредена група ученици, наставници и родители соработува со стручни институции (библиотеки, клубови, издавачки куќи и слично) и со училиштата од реонот и пошироко	
АНАЛИТИЧКО-ИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА	
Спроведува истражувања за прашања актуелни за училиштето и ги споделува/презентира добиените информации	
Спроведува акциски истражувања и студии на случај за ефективноста на сопствената стручна работа	
ПРОФЕСИОНАЛЕН РАЗВОЈ И ПРОФЕСИОНАЛНА СОРАБОТКА	
Го планира сопствениот професионален развој врз основа на самопроценка на компетенциите	
Учествува во разни форми на стручно усовршување во и надвор од училиштето	
Реализира разни форми на интерно стручно усовршување со наставниците	
Води евиденција и поседува докази за сопствениот професионален развој	
Соработува и споделува искуства и материјали со стручни соработници во училиштето и во други училишта	
Одговорно и етички се однесува кон својата работа и професија	
УЧИЛИШНА ОРГАНИЗАЦИЈА, СТРУКТУРА И КЛИМА	
Учествува во процесот на самоевалуација, изготвување на Развојна програма, Годишна програма за работа на училиштето и ја планира сопствената работа	
Активно учествува во работата на стручните органи и тела во училиштето и планира и реализира активности за мултикултурализам, интеркултурализам и меѓуетничка интеграција и демократско учество на учениците	
Организира промотивни активности за работата на библиотеката	
Користи и подготвува насоки и други материјали за различни видови корисници за користење на мултимедијални продукти и онлајн библиотечни услуги.	
Умеа да користи ИКТ за креирање, зачувување, наоѓање, споделување и организирање информации и за комуникација	
Ја организира библиотеката да биде лесно достапна за корисниците	

Врши стручна обработка – каталогизација, класификација и подредување на книжниот фонд	
Промовира почитување на авторските права и правилно цитирање	
Издавањето книги и материјали го усогласува со организацијата на работата на учениците и наставниците	

Архивски бр. _____

Датум _____

**Извештај на менторот за совладување на основните професионални компетенции
на стручниот соработник библиотекар-приправник**

Стручниот соработник библиотекар -приправник _____

има стекнато _____ од наведените 45 основни професионални
компетенции (вклучително од сите подрачја).

Во текот на приправничкиот стаж изготви акциско истражување/студија на случај на
тема:

Стручен соработник-ментор

(име и презиме и потпис)

Архивски бр. _____

Датум _____

**Предлог на наставничкиот совет за полагање на приправничкиот испит за
стручниот соработник библиотекар-приправник или за продолжување на
приправничкиот стаж**

Наставничкиот совет на училиштето _____
_____ на состанокот одржан на ден _____ година, го разгледа Извештајот
на менторот за совладување на основните професионални компетенции на стручниот
соработник библиотекар -приправник _____ и
неговата подготвеност за полагање

(име и презиме)

на стручниот испит и врз изнесеното во него утврди дека стручниот соработник
библиотекар-приправник _____ најмалку 36 компетенции
(вклучително од сите подрачја),

(совладал/не совладал)

и дава предлог дека стручниот соработник библиотекар-приправник _____

(го заврши/не го
заврши)

приправничкиот стаж и _____

(е подготвен за полагање на стручен испит/не е подготвен за полагање
и му се подолжува приправничкиот стаж)

Директор,

М.П.

(име и презиме и потпис)